

5.

URBÁNNÍ A PŘÍRODNÍ / VLIV PŘÍRODNÍCH SLOŽEK A JEJICH KRAJINNÝCH PROJEVŮ NA VÝVOJ LOVECKO-SBĚRAČSKÉHO, ZEMĚDĚLSKÉHO (VENKOVSKÉHO) A MĚSTSKÉHO OSÍDLENÍ:

VODA/(HYDRO)GEOLOGIE/PŮDA/VEGETACE(LES)/OVZDUŠÍ-KLIMA/BIOTA(FAUNA A FLORA) / VLIV KLIMATU A JEHO ZMĚN NA SOCIALNĚ-KULTURNÍ A TECHNOLOGICKE INOVACE A NA PODOBU, PROMĚNY A VYVOJ URBANNÍCH A KRAJINNÝCH STRUKTUR
[DEMONSTRUJTE KRESBAMI A SCHEMATY POPISOVANÝCH POJMŮ / STRUKTUR / JEVŮ]

VODA

Zdroj pitné vody, vliv na zemědělství, zavlažování polí, hygiena úrodnost

hydrologie = pohyb vody na zemi, meteorologie = pohyb vody v atmosféře

pramenita, zdrojova, podpovrchova, povrchova, sražkova

povrchova voda ve formě vodních ploch (jezer, moří, oceanů) a vodních toků - výrazný vliv na vývoj - tvorba měst u vody

hydrogeologie = zabývající se podzemními vodami, jejich původem, podmínkami vyskytu, zákony

pohybu, jejich fyzikálními a chemickými vlastnostmi a jejich interakci s okolním prostředím (tj. s

povrchovými vodami, horninami i atmosférou

-**geologie** = zkouma složení Země, stavbu a historický vývoj, rovněž se zabývá pochody, které probíhají uvnitř planety i na jejím povrchu.

-geomorfologie = zabývající se studiem tvarů, vzniku a staří zemského povrchu

Půda

pole, louky, pastviny, vinice, chmelnice, sady, zahrady

-význam: poskytuje obživu, prostor pro stavbu obydlí

-vznik: neustalým narušováním nejsvrchnější části zemského povrchu procesy chemickým a mechanickým zvětráváním.

-zemědělsky obdělávána

-půdy erodované, svažna území a sesuvy, poddolována území, lavinová pole

-pedologie = objasňuje genezi půd a charakterizuje její vlastnosti, stanovuje klasifikační systém, zpracovává rozšíření půdních jednotek na zemském povrchu, jakož i určuje možnosti hospodářského využití půd.

Od plose – ptal se na půdu-> proces při stavbě co musíš znát než začneš stavět ->geologický průzkum-> podloží kvůli založení > zakládání na PÍSKU = deska, na VODĚ – vana/ piloty

LES

-hospodářsky, rekreační, zvláštního určení

-dělení dle druhu stromu: listnaté, jehličnaté, smíšené

-nezalesněné pozemky určene k plenění fce lesa

OVZDUŠÍ/KLIMA

-vítr, sražky, související klimatické jevy

-ochrana ovzduší před emisemi, imisemi prachem a pachy

-ventilační faktor ovzduší

-obsah a charakter území

-větrná růžice (používá se v meteorologii pro označení grafu směrů větru)

BIOTA

fauna, flora

PŘÍRODNÍ FAKTORY - mají vliv na formování krajiny

• ENDOGENNÍ - tektonické a vulkanické procesy - uvnitř zemského tělesa

• EXOGENNÍ - fluvialní - říční, nivalní, glacialní, eolické - činnost větru, půdotvorné, biotické a další

PŘÍRODA JAKO SOUČÁSTI URBANIZOVANÉHO ÚZEMÍ A JAKO JEHO ZÁZEMÍ

KRAJINNÝ RELIEF A JEHO VYUŽITÍ

○ území významné z hlediska utváření krajiny

-uspořádání krajiny (krajinný ráz)

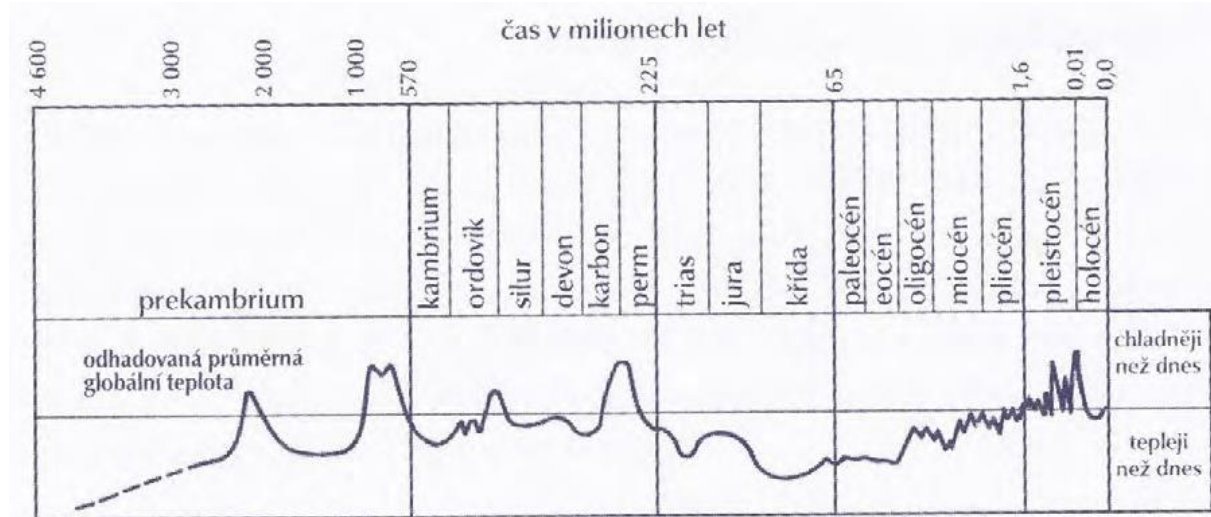
-využívání krajiny

Tady podle zkušeností by šla ta valenova systematika z 10

VÝVOJ CIVILIZACE V SOUVISLOSTI S PŘÍRODNÍMI PODMÍNKAMI

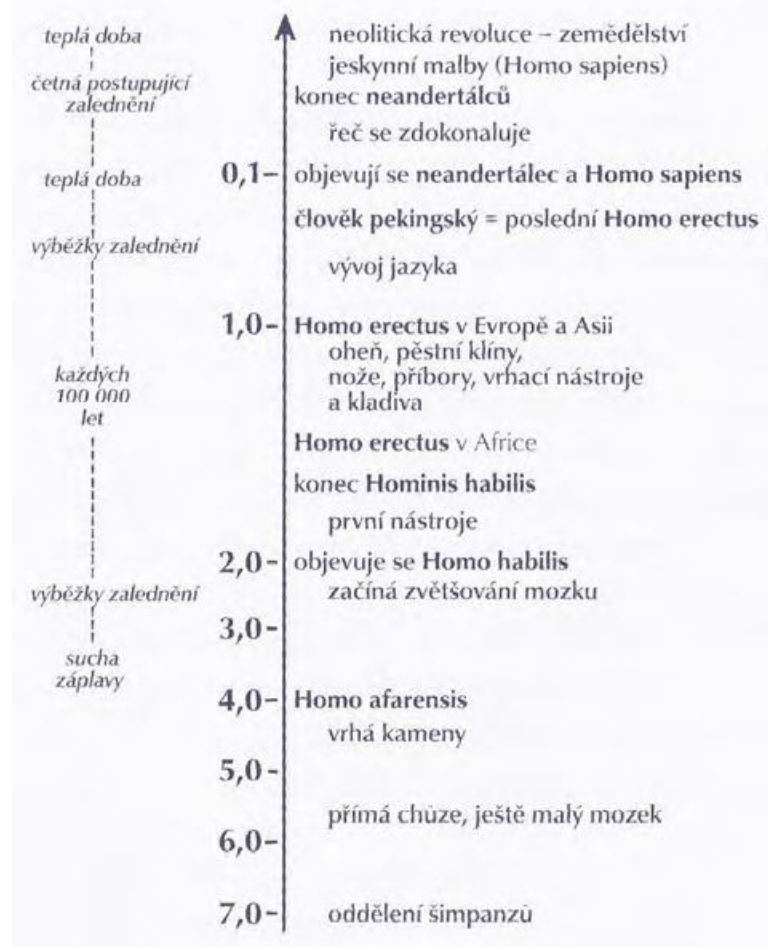
-nomádske, protozemědělske, zemědělske - velmi spjaté s přírodou, na přírodní podmínky zcela odkázane

- protoměstské, městské (protoindustrialni) - spjaty s přírodou a od přírodních podmínek se postupně emancipují
- městské industrialni, postindustrialni - přírodě se vzdalují
- městské informační - zpětně hledání vztahu k přírodě a většímu respektu přírodních podmínek
- městské postinformační (kyberprostor)- odstraňování kolizi s přírodou a respektování přírodních podmínek -> hledání rovnováhy

KULTURNÍ A CIVILIZAČNÍ SOUVISLOSTI

- paleoklima od vzniku země
- koncentrace oxidu uhlíku (požáry, sopky...)
- kolísání urovně hladiny a teploty oceánů
- změny teplot a kolísání srážek
- povodně a příválové deště, rozsáhlé požáry

6.

URBÁNNÍ A KRAJINNÉ / KRAJINNÉ FORMY A PRVKY A JEJICH SOUVISLOST S VÝVOJEM LOVECKO-SBĚRAČSKÉHO, ZEMĚDĚLSKÉHO (VENKOVSKÉHO) A MĚSTSKÉHO OSÍDLENÍ [EKUMENA]:

ARCHITEKTONICKE A URBANNI SOUVISLOSTI S KULTURNI PŘÍRODOU/KRAJINOU / ZAKLADNI KRAJINNE

- MEGATYPY A TYPY GLOBALNICH A SPECIFICKY EVROPSKYCH KRAJIN
- KRAJINNE FORMY
- KRAJINNE PRVKY [BODY/LINIE(PASY/KORIDORY)/PLOCHY/MATRICE(SKELETY/KOSTRY)] A JEJICH TŘÍDĚNÍ A KLASIFIKACE S PŘÍHLEDNUTÍM K URBANNIMU VÝVOJI – ILUSTRUJTE PŘÍKLADY Z JEDNOTLIVÝCH CIVILIZAČNĚ- KULTURNÍCH OKRUHŮ (AFRIKA, ASIE, EVROPA, AMERIKA, AUSTRALIE)

[DEMONSTRUJTE KRESBAMI A SCHEMATY POPISOVANÝCH POJMŮ / STRUKTUR / JEVŮ]

KRAJINNÉ TYPY / MEGATYPY MORFOLOGIE + SPECIFIKACE EVROPSKYCH KRAJIN (dle Dobříšské zpravy 1995)

• TUNDRY / ARKTICKÉ OBLASTI

- arktická tundra - nížiny pokryté sněhem a ledem / pusta bezlesá divočina
- lesotundra - bohaté pahorkatiny a nížiny / přirozené porosty stromů s malým zapojem

• TAJGY / SUBARKTICKÉ OBLASTI

- boreální bažiny, mokřady - bažiny, rašeliniště / neprůchodné a hospodářsky nevyužívané
- severní tajga - pahorkatiny a roviny, nížiny, jezera a rašeliniště / jednotvarné lesy, část území je bezlesá
- střední tajga - roviny s písčitymi půdami, morenami
- jižní tajga - písčité pahorkatiny a roviny, písčité jílovité půdy / rozvolněné lesy
- subtajga - nížiny a roviny s jílovitými půdami a sprašemi / dominance hospodářsky využívaných lesů a orné půdy

• HORSKÉ KRAJINY (alpínské planě, asijská pohoří)

- severní vysočiny - pahorkatiny až honratiny, jezera, bažiny a rašeliniště / opuštěná, otevřená divoká krajina
- pohoří - velehory, ledovce, prudké svahy a hluboká údolí / divoká, členitá otevřená krajina, snaha o kultivaci

• BOCAGE (LESY / HÁJE) (=louky/pole ohraničené řadami stromů)

- atlantské bocage - mírné svahy a roviny na skalním podloží s hlinitými půdami / zavřená, heterogenní a obhospodařovaná krajina
- semibocage - sražkové bohaté pahorkatiny / přechod mezi uzavřenou a otevřenou krajinou
- mediteránní semibocage - suché pahorkatiny a středohory / relativně otevřená krajina

• OTEVŘENÉ LÁNY

- atlantské otevřené lány - zvlněné roviny s jílovitými až hlinitými půdami / velkoplošně otevřené monokultury na hlinitých půdách
- kontinentální otevřené lány - roviny a pahorkatiny na spraších / různorodá v měřítku (nestojně velké plochy krajinných prvků)
- aquitánské otevřené lány - nížiny a svahy na vapenitých půdách, jílech a spraších / otevřená, intenzivně obdělávaná krajina
- byvalé otevřené lány - zvlněné roviny na hlinitých až jílovitých půdách / intenzivně obdělávané, otevřené velké plochy
- střeoevropské sjednocené lány - zvlněné roviny na hlinitých půdách a spraších / velké měřítko, homogenní otevřená krajina
- východní sjednocené otevřené lány - ploché až zvlněné nížiny s černozeměmi / extrémně otevřená, rozlehlá a suchá krajina
- mediteránní otevřená krajina - kopce, roviny, údolí; deficit vody / kontrast utváření povrchů kopců a údolí

• STEPI A POLOSUCHÉ KRAJINY (POLOPOUŠTE) - KRAJINY SEMIARIDNÍ

- pusta - zasloučené půdy maďarské nížiny / bezlesí, extenzivní chov dobytka
- step - rovina s hnědými půdami, údolími; zasloučené mokřady / bezlesí, suché, nekonečně větrné, extrémně otevřená krajina
- polopoušť - nížinné roviny a slané marše / zasloučená, suchá, otevřená extenzivně obhospodařovaná krajina
- písečná poušť - pohyblivé duny, vyschlá říční koryta, tekuté písky / neobhospodařovaná krajina

- **SUCHÉ KRAJINY (POUŠTĚ) - KRAJINY ARIDNÍ** (nejsou v Evropě)
- **TROPICKÉ SAVANY (BUŠE / PAMPY)** (nejsou v Evropě)
- **TROPICKÉ (SEZÓNŇÍ) PRALESY / TROPICKÉ DEŠTNÉ PRALESY** (nejsou v Evropě)
- **REGOINÁLNÍ KRAJINY**
 - kampen - zvlně roviny s potoky a písčitymi půdami / uzavřene plochy; mozaika malých plošek
 - polska pasova polička - system malých podlouhlych ploch / intenzivni ručni obdělavani; velka diverzita na male ploše
 - coltura promiscua - urodna udoli, hlinite půdy, zbytek tradičního hospodařena / heterogenni krajina, vyoska diverzita kultur
 - dehesa montado - chude, suche, kamenite půdy na mirnych erosnich svazich / agro-silvo-pastorialni parkovita krajina
- **UMĚLÉ KRAJINY**
 - poldry - estuaria (=typ říčního usti do moře) pod urovni hladiny severního moře (jil, bažiny) / plocha, otevřena, urodna, uměla a uniformni krajina
 - delta (uměle formy) - estuaria v pobřežnich nížinach delty velkych řek / intenzivniplocha, otevřena, urodna, uměla a uniformni krajina
 - huerta - zavlažovana urodna udoli na pobřeží mediteranu / zavlažovana, terasovita krajina se sady
 - lesoparky / parky / zahrady / hřbitovy / veřejna prostranstvi / vnitroměstske arealy - specificke části krajiny různorodeho urbanního / architektonickeho určení

SPECIÁLNÍ SOCIÁLNÍ FUNKCE KRAJINY / KRAJINA A STAVBY

–SAKRÁLNÍ *KRAJINY S VÝLUČNOU NEBO PŘEVAŽUJÍCÍ FUNKCÍ KULTOVNÍ/CEREMONIÁLNÍ: HÁJE.....+

–PROFÁNNÍ *KRAJINY S VÝLUČNOU NEBO PŘEVAŽUJÍCÍ FUNKCÍ UŽITKOVOU+

KRAJINA (podle Norberga-Schulze Genius Loci)

-klasická – subtropická (středomořská)

-romantická – mírného pásu (střed a severo-evropská)

-kosmická – tropická (Africká)

Klasická

romantická

kosmická

Urbánní prvky, struktury:

BODY

-významné jednotliviny (stromy v krajině,..)

• Krajinné (hory, kopce, prohlubně, výchozy)

• Stromy a skupiny stromů

• Vodní vývěry, vodopády

KORIDORY A LINIE

-přírodní a krajinne linie / osy - pohledove osy, linie, pohledove horizonty

–přírodní a krajinne pasy / pruhy - zvířeci stezky / pěšiny, aleje, vodni toky, horske hřebeny

–přírodní a krajinna rozhrani / rozmezi - ekotony (=přechodna zona mezi dvěma a více různými společenstvy / biotopy / ekosystemy), meze, prstence

PLOCHY

-obecně (tvary)

-specifické (přirozené=lesní celky, vodní plochy; umělá=parky...)

-zastavitelné/ nezastavitelné

• lesní plochy

• vodní plochy (rybníky, jezera...)

• zemědělsky obhospodařované plochy (louky, pole, vinice..)

- KOSTRY / SKELETY / MATRICE

-Systém přírodních systémů

-urbanni infrastruktury v krajině a jejich důsledku pro přírodu

BODY, KORIDORY, PLOCHY I KOSTRY můžeme dále dělit:

- TVAR/USPOŘÁDANOST FORMOVÁ - OTEVŘENOST (OTEVŘENOST/UZAVŘENOST/POLO-UZAVŘENOST/POLO-OTEVŘENOST) / KONFIGURACE

(ROZVINUTOST/SVINUTOST) / KOMPAKTNOST (HOMOGENNOST/HETEROGENNOST / SOUSTŘEDĚNOST/ROZPTÝLENOST) / HUSTOTA

(PRÁZDNOST/PLNOST/PORÉZNOST-PRŮLINČITOST-TRANSPARENTNOST) / STABILITA (STABILNOST/NESTABILNOST) / OBJEM / SOUVISLOST

(KONTINUITA/DISKONTINUITA/IZOLOVANOST - OSTROV-POLOOSTROV-PRSTENEC) / CELOSTNOST (ÚPLNOST/KUSOST) / POČET (MNOHOST) /

ISODIAMETR/TVAR OKRAJE (KRUH/OVÁL/ČTYŘÚHELNÍK/MNOHOÚHELNÍK/PRSTENEC+

- MĚŘÍTKO/PROPORČNOST -VELIKOST (VÝŠKA/ŠÍŘKA/DÉLKA / OBJEM) / VZDÁLENOST (DÁLKA/BLÍZKOST) / ROZLEHLOST

- KOMPOZICE/USPOŘÁDANOST DISPOZIČNÍ-ZÁMĚRNOST (OSOVOST / SYMETRIE/ASYMETRIE) / NAHODILOST+

- JEDINEČNOST-JEDNORÁZOVOST/OPAKOVANOST

[RYTMUS-ARYTMIE-EURYTMIE / STATICKÉ/DYNAMICKÉ

- KONTRAST-RŮZNOST/STEJNOST

- REŽIM-MÍSTNÍ/ČASOVÝ

- ZÁTĚŽ - OMEZUJÍCÍ/OHROŽUJÍCÍ-RIZIKOVÁ

- HIERARCHIE/USPOŘÁDANOST FUNKČNÍ- HLAVNÍ/DOPLŇKOVÉ / CENTRÁLNÍ/OKRAJOVÉ / VÝZNAMNÉ/NEVÝZNAMNÉ / CHARAKTERISTICKÁ-

PŘEVAŽUJÍCÍ FUNKCE

INSPIRACE PŘÍRODOU

-v urbanismu: uspořádání- tvar- provoz- konstrukce- materiál

-v architektuře: konstrukce-tvar- materiál- dispozice- provoz

Plos: se prej i ptal na vrásnění v minulosti došlo ke 4 vyraznym organogenezim:

- kadomske vrasnění - hodně davno

- kaledonske vrasnění - taky hodně davno

- Hercynske vrasnění - prvohory

- vznik Krkonoši, Harz,

- Alpinske vrasnění - začalo v druhohorach, pokračuje přes třetihory a čtvrtohory dodnes

- vznik Alpsko-himalajskeho systemu

Nejlíp co jsem tak pochopila je tyhle otázky tak drobek propojit...že se stává že se pak doptává na věci z předešlé otázky